

การจัดการความรู้

Knowledge Management (KM)

เรื่อง “คู่มือการให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์”

โดย

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๓
บทที่ ๑	๔
- หลักการและเหตุผล	
- วัตถุประสงค์	
- ขอบเขตเรื่อง	
บทที่ ๒	๕
- การกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์	
บทบาทหน้าที่กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการจัดการสหกรณ์	๑๗
บทบาทหน้าที่กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์	๑๘
บทบาทหน้าที่สหกรณ์	๑๘
สรุปขั้นตอนการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์กรณีเป็นทุนให้สมาชิกกู้	๒๐

คำนำ

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นกระบวนการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์และผู้บริหารทุกระดับชั้นของกรมส่งเสริมสหกรณ์ให้ความสำคัญ สนับสนุนให้ศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแนะนำส่งเสริมสถาบันเกษตรกร

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง ขอเสนอชุดความรู้เรื่อง การบริหารเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนให้สหกรณ์ทุกประเภทเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุนสมาชิกสหกรณ์นำไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ รวมถึงสหกรณ์ส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา การพัฒนางานสหกรณ์จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คณะทำงาน

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการจัดการสหกรณ์

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

การจัดทำชุดความรู้ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง ได้เลือกจากประสบการณ์ เทคนิค วิธีการและ/หรือความชำนาญจากการปฏิบัติงานจริง ที่สำคัญประโยชน์ที่เกิดขึ้นต้องสัมพันธ์เชื่อมโยงไปถึงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องเข้าไปปฏิบัติงานและวัดผลสำเร็จ โดยต้องเสริมประสบการณ์เทคนิควิธีการที่นำไปใช้แล้วเห็นผลสำเร็จเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เนื่องจากเรื่องที่จะนำมาสร้างชุดความรู้โดยเกิดผลสำเร็จแล้วเท่านั้น จึงนำมาขยายผลให้กับบุคคลในหน่วยงานต่อด้วยกระบวนการของ KM ซึ่งผลสำเร็จดังกล่าวสามารถอ้างอิงข้อมูลที่กลุ่มเป้าหมาย โดยมีเอกสาร/หลักฐานอ้างอิงผลสำเร็จนั้น จึงจะนำเรื่องดังกล่าวมาสร้างเป็นชุดความรู้ได้

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง ได้กำหนดหัวข้อ/เรื่องที่จะนำมาสร้างการจัดการความรู้ (KM) เรื่อง การบริหารเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ เพื่อส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา กรณีเป็นทุนให้สมาชิก โดยเป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ สามารถนำไปเป็นคู่มือในการส่งเสริม สนับสนุนสหกรณ์และสหกรณ์ที่ขอู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้มีการปฏิบัติตามระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.) พ.ศ. ๒๕๕๗ , (กพส) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

๑.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
- ๒) เพื่อให้สหกรณ์ที่กู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์สามารถส่งชำระหนี้ต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ตามกำหนดสัญญา

๑.๓ ขอบเขตเรื่อง

- ๑) สหกรณ์ที่ขอู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรณีเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้กับสมาชิก
- ๒) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ นำไปเป็นคู่มือในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนากิจการสหกรณ์
- ๓) เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารกองทุนพัฒนาสหกรณ์

บทที่ ๒

การให้กู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

๑. คุณสมบัติของสหกรณ์ที่จะกู้ยืม

๑. สหกรณ์ทุกประเภท
๒. มีทุนเรือนหุ้นไม่ต่ำกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท
๓. มีวินัยทางการเงิน และไม่มีหนี้ผิดนัดค้างชำระต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์ทุกเงินทุน สำหรับกรณีสหกรณ์ได้รับการผ่อนผัน การขยายเวลาชำระหนี้ การลดหนี้ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การไกล่เกลี่ยคดีการประนีประนอมหนี้ และสหกรณ์สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไข

๔. ไม่มีการทุจริต และไม่มีข้อบกพร่องทางการเงินและทางบัญชี ในกรณีที่สหกรณ์มีข้อบกพร่อง หรือทุจริตต้องได้รับการแก้ไขแล้ว

๕. สหกรณ์ตั้งใหม่ไม่เกิน ๑ ปี ให้กู้ได้ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒. วัตถุประสงค์ในการให้สหกรณ์กู้ยืม

๑. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ ให้สมาชิกกู้ยืม หรือจัดหาสินค้ามาจำหน่ายหรือรวบรวมผลผลิต

(๑) กรณีที่สหกรณ์ขอกู้เงินเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายหรือรวบรวมผลผลิต จะต้องมีส่วนทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของจำนวนบุคคลทั้งหมดที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ในแต่ละวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ (บุคคลทั้งหมด หมายถึงสมาชิกและบุคคลภายนอก) โดยพิจารณาจากผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ปีใดปีหนึ่งในรอบ ๔ ปี บัญชีที่ผ่านมา

(๒) การพิจารณาจำนวนคนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ตาม (๑) ให้ยกเว้นกรณี

(๒.๑) สหกรณ์ขอกู้เงินเพื่อดำเนินธุรกิจสถานีบริการน้ำมันของสหกรณ์

(๒.๒) สหกรณ์ขอกู้เงินเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามา

จำหน่าย หรือรวบรวมผลผลิตในปีแรก

(๓) สำหรับกรณีอื่นที่นอกเหนือจากที่กำหนด ให้จังหวัดหรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานครพื้นที่พิจารณาในเบื้องต้นพร้อมทั้งให้ความเห็น หากเห็นสมควรให้สหกรณ์กู้ยืมให้นำเสนอคณะอนุกรรมการเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์เพื่อพิจารณากลับกรองคำขอกู้นั้นๆ เพื่อนำเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติตามระเบียบฯ ข้อ ๑๙ เป็นรายการกรณีไป

๒. เพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) ให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ ๘๐ ของวงเงินลงทุนในทรัพย์สิน และสหกรณ์ต้องสมทบการลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของวงเงินลงทุน

ยกเว้น กรณีสหกรณ์ขอกู้เพื่อสร้างสำนักงานใหญ่ให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ ๗๐ ของวงเงินลงทุนสร้างสำนักงาน และสหกรณ์ต้องสมทบการลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของวงเงินลงทุน

(๒) ในกรณีที่สหกรณ์ได้รับการสนับสนุนเงินทุนภายใต้โครงการเงินเพื่อปรับโครงสร้างภาคเกษตร (ASPL) และสามารถบริจาคเงินได้ตามบันทึกข้อตกลง ให้มีสิทธิกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ไปลงทุนเพิ่มเติมในปัจจัยพื้นฐาน โดยไม่ต้องสมทบการลงทุน และคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑ ต่อปี

สหกรณ์ที่จะขอกู้ตามวัตถุประสงค์ในข้อ ๑. และ ๒. จะต้องดำเนินการในรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์ : เพื่อจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

๑. สำรวจความต้องการของสมาชิกตามแบบที่กรมฯ กำหนด ก่อนเสนอแผนขอกู้

๒. สหกรณ์ที่ขอกู้เงินเพื่อนำไปจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จะต้องมีส่วนทำธุรกิจกับสหกรณ์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของจำนวนบุคคลทั้งหมดที่ทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายกับสหกรณ์ โดยพิจารณาจากผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ปีใดปีหนึ่งในรอบ ๔ ปีบัญชีที่ผ่านมา

การพิจารณาจำนวนคนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ให้ยกเว้นกรณีสหกรณ์ขอกู้เงิน

(๑) เพื่อดำเนินธุรกิจสถานีบริการน้ำมันของสหกรณ์

(๒) เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายในปีแรก

๓. สหกรณ์ที่ขอกู้เงิน กพส. เพื่อจัดหาปุ๋ยมาจำหน่ายในการจัดซื้อปุ๋ยเคมีสหกรณ์จะต้องจัดซื้อด้วยความระมัดระวังจากแหล่งผลิตหรือบริษัทที่ได้มาตรฐาน ตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง คำแนะนำการผลิตหรือจัดหาปุ๋ยไว้ขายของสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

๔. การวิเคราะห์แผนงาน/โครงการขอกู้ของสหกรณ์

(๑) พิจารณาจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ๓ ปี (ผลการจัดหาสินค้าชนิดนั้น เปรียบเทียบกับแผนในการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย) เพื่อดูแนวโน้มว่าผลเป็นอย่างไร หากสหกรณ์จัดทำแผนงาน/โครงการจัดหาสินค้าสูงกว่าผลการดำเนินงานที่ผ่านมา จะต้องชี้แจงเหตุผลและปัจจัยที่ชัดเจนว่า สหกรณ์สามารถดำเนินการได้ หากไม่มีเหตุผลและพิจารณาแล้วเห็นว่าแผนงาน/โครงการของสหกรณ์สูงเกินความจำเป็น ให้สหกรณ์ปรับแผนให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและมีความเป็นไปได้

(๒) พิจารณาแผนการซื้อ แผนจำหน่าย และอุปกรณ์การตลาดที่จำเป็น เช่น ฉาง สามารถเก็บวัสดุการเกษตรได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งจะต้องสอดคล้องกัน รวมทั้งระยะเวลาในการ ซื้อ/ขายต่อรอบ เพื่อนำมาวิเคราะห์กระแสเงินสด และตัดสินใจว่าสมควรให้สหกรณ์กู้เงินจำนวนเท่าใดถึงจะเหมาะสมกับปริมาณธุรกิจ

(๓) การจัดหาสินค้าในแต่ละครั้งมีปริมาณมาก และทยอยจำหน่ายเป็นเวลานานอาจมีผลกระทบต่อสินค้าเสื่อมสภาพ และต้องใช้เงินจำนวนมากโดยไม่จำเป็น ให้พิจารณาถึงความจำเป็นและความเหมาะสมด้วย

(๔) กรณีจัดหาปุ๋ยจะต้องทราบฤดูกาลใช้ปุ๋ยของพืชนั้นๆ เพื่อพิจารณาแผนขอกู้ของสหกรณ์ได้ถูกต้อง และสอดคล้องกับฤดูกาลผลิต

วัตถุประสงค์ : เพื่อเป็นทุนให้สมาชิกกู้

๑. กองทุนพัฒนาสหกรณ์สนับสนุนเงินกู้แก่สหกรณ์ขนาดเล็กที่ยังไม่สามารถเปิดวงเงินกู้กับ ธ.ก.ส.ได้ และไม่มีแหล่งสนับสนุนเงินกู้จากแหล่งอื่นเป็นลำดับแรก โดยแนบเอกสารหลักฐานประกอบคำขอกู้ (ถ้ามี) ปกติกรมฯ จะให้กู้เฉพาะสมาชิกที่ไม่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส.เพื่อไม่ให้สมาชิกมีหนี้หลายทาง และเป็นการป้องกันความเสี่ยงต่อการชำระหนี้คืนเจ้าหนี้

๒. สหกรณ์ที่มีวงเงินกู้ยืม ธ.ก.ส.เหลืออยู่ กพส.จะไม่พิจารณาให้กู้ โดยให้สหกรณ์ไปใช้วงเงินกู้จาก ธ.ก.ส. หากวงเงินกู้ ธ.ก.ส.เต็ม ให้ชี้แจงสาเหตุที่ ธ.ก.ส. ไม่ขยายวงเงินกู้ให้แก่สหกรณ์ โดยแนบเอกสารหลักฐานประกอบคำขอกู้ (ถ้ามี) ยกเว้นกรณีการกู้เงินตามโครงการที่คณะกรรมการบริหาร กพส. อนุมัติหลักการไว้แล้ว โดยไม่ได้กำหนดเงื่อนไขดังกล่าวไว้ด้วย

๓. สหกรณ์ที่ประสงค์ขอกู้เงินในวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนให้สมาชิกปลูกอ้อยและรวบรวมผลผลิตอ้อยจากสมาชิก ให้สหกรณ์ขอรับการสนับสนุนเงินทุนจากกองทุนอ้อยและน้ำตาล

๔. การวิเคราะห์แผนงาน/โครงการ จะต้องทราบว่าสมาชิกปลูกพืชชนิดใดพื้นที่ปลูกและมีข้อมูลทางการเกษตร เช่น ฤดูกาลปลูก-เก็บเกี่ยว ผลผลิตต่อไร่ ค่าลงทุน/ไร่ จากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น เกษตรจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลดังกล่าว มา

ประกอบการพิจารณาแผนงาน/โครงการ และกระแสเงินสดของโครงการที่ขอกู้ ว่าจะมีความเป็นไปได้เพียงใด เพื่อตัดสินใจว่าสมควรให้สหกรณ์กู้จำนวนเท่าใด

๕. คำนวณหาอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำสำหรับสหกรณ์ (Minimum Cooperative Rate : MCR) ซึ่งเป็นการคำนวณต้นทุนสินเชื่อของสหกรณ์ และให้นำผลการวิเคราะห์มาประกอบการพิจารณาเงินกู้ โดยให้ความเห็นว่า สหกรณ์ควรเรียกเก็บดอกเบี้ยเงินกู้จากสมาชิกไม่เกิน $MCR + 4\%$ แต่ต้องไม่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สหกรณ์เรียกเก็บจากสมาชิกทั่วไป (หากต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยตามประกาศฯ ของสหกรณ์ อาจจะต้องแนะนำให้สหกรณ์ออกประกาศ เรื่อง การคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กับสมาชิกตามโครงการที่กู้เงินจากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะ)

๖. กำหนดระยะเวลาการให้กู้จะต้องสอดคล้องกับแผนการผลิต และแผนการเก็บเกี่ยวผลผลิตของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกมีรายได้จากการประกอบอาชีพอย่างแท้จริง สามารถชำระหนี้คืนสหกรณ์ได้ ซึ่งจะทำให้สหกรณ์ชำระหนี้คืนกองทุนพัฒนาสหกรณ์ได้ตามกำหนด

วัตถุประสงค์ : เพื่อรวบรวมผลผลิต

๑. สำรวจปริมาณผลผลิตของสมาชิกที่จะเข้าร่วมโครงการ ตามแบบที่กรมฯ กำหนดก่อนจัดทำแผนงาน/โครงการรวบรวมผลผลิต ซึ่งในการทำแผนงานดังกล่าว ต้องเน้นการทำธุรกิจกับสมาชิกเป็นลำดับแรก

๒. สหกรณ์ที่ขอกู้เงินเพื่อนำไปรวบรวมผลผลิต จะต้องมีส่วนทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของจำนวนบุคคลทั้งหมดที่ทำธุรกิจรวบรวมผลผลิตกับสหกรณ์ โดยพิจารณาจากผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ปีใดปีหนึ่งในรอบ ๔ ปีบัญชีที่ผ่านมา การพิจารณาจำนวนคนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ ให้ยกเว้นกรณีสหกรณ์ขอกู้เงินเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตในปีแรก

๓. ต้องทราบฤดูกาลของผลผลิตนั้นๆ ที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเวลาใด

๔. พิจารณาผลการรวบรวมผลผลิตนั้น ใน ๓ ปีที่ผ่านมา โดยพิจารณาทั้งปริมาณผลผลิต จำนวนสมาชิก และมูลค่าผลผลิต เปรียบเทียบกับแผนงาน/โครงการที่สหกรณ์รายงานขอกู้เพื่อพิจารณาว่าแผนงาน/โครงการรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์มีความเป็นไปได้เพียงใด

๕. สหกรณ์ควรมีเครื่องมือและอุปกรณ์การตลาดที่จำเป็น สำหรับการรวบรวมผลผลิตอย่างพอเพียง เช่น โรงสี ฉาง ลานตาก รถบรรทุก ไซโล เป็นต้น

๖. พิจารณาแผนการรวบรวม แผนการจำหน่าย และระยะเวลาที่ผลผลิตจะสามารถเก็บรักษาได้ รวมทั้งอุปกรณ์การตลาดที่มีอยู่ตามข้อ ๔ ว่าจะมีความสอดคล้องกันหรือไม่ รวมทั้งระยะเวลาในการซื้อ/ขายต่อรอบ เพื่อนำมาวิเคราะห์กระแสเงินสด และตัดสินใจว่าสมควรให้สหกรณ์กู้เงินจำนวนเท่าใด จึงจะเหมาะสมกับปริมาณธุรกิจ

๗. กรณีที่สหกรณ์ได้รับการสนับสนุนเงินทุนภายใต้โครงการเงินกู้ปรับโครงสร้างภาคเกษตร (ASPL) ให้พิจารณาความสามารถในการบริจาคเงินลงทุนและค่าธรรมเนียมว่า สหกรณ์บริจาคได้ตามบันทึกข้อตกลงหรือไม่ และการรวบรวมผลผลิตเป็นการถือฤกษ์การใช้ประโยชน์ในปัจจุบันพื้นฐานที่ได้รับการสนับสนุนเงินกู้จาก ASPL หรือไม่อย่างไร

กรณี ถ้ามีสมาชิกนำผลผลิตมาชำระหนี้สหกรณ์ ไม่ควรนำผลผลิตดังกล่าวมาหมุนอยู่ในแผนธุรกิจที่จะขอกู้เงิน

วัตถุประสงค์ : เพื่อการลงทุนในทรัพย์สิน

๑. สหกรณ์มีความจำเป็นในการลงทุนหรือไม่

๒. ควรมีการศึกษาผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

ประกอบการพิจารณาด้วย

๓. นอกจากนี้ในการขอกู้เงินเพื่อการลงทุนในทรัพย์สิน สหกรณ์จะต้องเสนอเอกสารประกอบการพิจารณา และผู้พิจารณาต้องวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนงานโครงการวิเคราะห์ทางการเงิน ดังนี้

(๑) การลงทุนเพื่อการก่อสร้าง จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงและประมาณการค่าลงทุนที่มีวิศวกรรับรอง

(๒) การลงทุนเพื่อซื้อทรัพย์สิน เช่น รถบรรทุก รถตัด ฯลฯ จะต้องมีการเสนอราคาจากบริษัทหรือผู้ขาย

(๓) การตั้งสมมติฐานประมาณการรายได้-รายจ่าย โดยต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่เป็นไปได้ ผู้วิเคราะห์ควรจะไปศึกษาข้อมูลในพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความจริง พร้อมทั้งพิจารณาจากข้อมูล ทางวิชาการประกอบด้วย (ถ้ามี)

(๔) วิเคราะห์งบกระแสเงินสดของโครงการว่าสหกรณ์มีเงินสดเพียงพอต่อการชำระคืนเงินกู้หรือไม่ และสามารถชำระคืน ภายในระยะเวลาเท่าใด

(๕) การวิเคราะห์ความคุ้มค่าเชิงธุรกิจ ควรจะใช้

- Internal Return Rate (IRR) Discount Rate ที่ ๘ % ในการหาค่า

- B/C Ratio

- Net Present value (NPV)

- คำนวณหาระยะเวลาคืนทุน เมื่อได้ระยะเวลาคืนทุนแล้ว ให้บวกเพิ่มอีก ๑ ปี

เป็นระยะเวลาที่กำหนดให้สหกรณ์ชำระคืนเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ให้เสร็จสิ้น

๔. การขอกู้เงินเพื่อลงทุนในทรัพย์สินให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ ๘๐ ของวงเงินลงทุนในทรัพย์สิน โดยสหกรณ์ต้องสมทบการลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของวงเงินลงทุน

ยกเว้นกรณีสหกรณ์ขอกู้เพื่อสร้างสำนักงานให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ ๗๐ ของวงเงินลงทุนสร้างสำนักงาน และสหกรณ์ต้องสมทบการลงทุน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของวงเงินลงทุน

๕. กรณีสหกรณ์ได้รับการสนับสนุนเงินทุนภายใต้โครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างภาคเกษตร และสามารถบริจาคเงินได้ตามกำหนดในหนังสือยินยอมบริจาค ให้มีสิทธิกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ไปลงทุนเพิ่มเติมในปัจจัยพื้นฐาน โดยไม่ต้องสมทบการลงทุนและให้คิดดอกเบี้ย อัตราร้อยละ ๑ ต่อปี

๓. ระยะเวลาให้กู้ยืม

๑. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ ระยะเวลาให้กู้ไม่เกิน ๑ ปี หรือ ๑ ฤดูกาลผลิต

๒. เพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ระยะเวลาให้กู้ไม่เกิน ๑๕ ปี

๓. กรณีระยะเวลาให้กู้ยืมนอกเหนือจาก ข้อ ๑ และข้อ ๒ ให้พิจารณาเป็นรายๆไป

๔. อัตราดอกเบี้ยและค่าปรับเงินกู้ยืม

๑. ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑ ถึงร้อยละ ๑๐ ต่อปี ตามประกาศคณะกรรมการบริหาร กพส.เรื่องหลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ การเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และการกำหนดวงเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ หรือตามที่กำหนดไว้ในโครงการที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหาร กพส.

๒. กรณีที่สหกรณ์หรือสมาชิกสหกรณ์ประสบสาธารณภัย คณะกรรมการบริหาร กพส. อาจให้กู้โดยไม่คิดดอกเบี้ยภายในระยะเวลาเท่าใดก็ได้

๓. การคิดดอกเบี้ยให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่สหกรณ์รับเงินกู้ยืมถึงวันที่สหกรณ์ได้ส่งชำระหนี้ให้แก่ผู้ให้กู้

๔. ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ ๖ ต่อปี สำหรับต้นเงินที่ค้างชำระนับแต่วันถัดจากวันที่ถึงกำหนดชำระจนถึงวันที่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วน เว้นแต่จะได้รับการผ่อนผัน/ขยายเวลาชำระหนี้ หรือปรับปรุงโครงสร้างหนี้

การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์จะพิจารณาแตกต่างกันตามผลการจัดชั้นลูกหนี้ในแต่ละประเภทและขนาดของสหกรณ์ตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดังนี้

(๑) วัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนให้สมาชิกกู้ยืม กำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าวัตถุประสงค์เพื่อการรวมซื้อ-การรวมขาย เพราะในหลักการ สหกรณ์ควรใช้แหล่งเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ยกเว้นสหกรณ์ขนาดเล็กที่ไม่สามารถกู้จาก ธ.ก.ส.ได้

(๒) วัตถุประสงค์เพื่อการรวมซื้อ การรวมขาย และการลงทุนในทรัพย์สิน จะกำหนดอัตราดอกเบี้ยเดียวกัน และกำหนดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าวัตถุประสงค์ให้สมาชิกกู้ยืม เพราะการทำธุรกิจดังกล่าวมีความเสี่ยง

๕. หลักประกันเงินกู้

(๑) เงินกู้ กพส. ทุกสัญญาต้องจัดให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทั้งคณะ รวมทั้งผู้จัดการสหกรณ์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์ (ถ้ามี) เป็นผู้ค้ำประกันในฐานะส่วนตัวและอาจจัดหาอสังหาริมทรัพย์มาค้ำประกันให้ค้ำประกัน

(๒) กรณีที่สหกรณ์มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์และสหกรณ์ยังมีหนี้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ เรียกให้คณะกรรมการดำเนินการชุดใหม่ ค้ำประกันเงินกู้เพิ่มเติมให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยคณะกรรมการชุดเก่ายังไม่พ้นภาระการค้ำประกันแต่อย่างใด ตามหนังสือกรมฯ ที่ กษ ๑๑๑๐/๑๗๐๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ที่ กษ ๑๑๑๐/๒๖๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔ , ที่ กษ ๑๑๑๐/๑๔๐๓๕ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๘

(๓) ผู้มีอำนาจอนุมัติอาจให้สหกรณ์จัดหา หรือสหกรณ์อาจเสนอ ให้มีหลักประกันเงินกู้เพิ่มเติม ใดๆอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

(๑) จำนองอสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ของสหกรณ์ และ/หรือบุคคลอื่น

(๒) จำนำสังหาริมทรัพย์ หรือตราสารหนี้ของสหกรณ์ และ/หรือบุคคลอื่น

(๓) บุคคลอื่น

(๔) กรณีกู้เงินเพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ต้องจำนองทรัพย์สินนั้นเป็นประกันด้วย

๖. การยื่นเรื่องขอกู้เงิน

สหกรณ์ใดประสงค์จะกู้ยืมเงิน กพส. ให้ยื่นรายงานคำขอกู้ต่อสำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ที่สหกรณ์นั้นตั้งอยู่ เพื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์ในกรณีที่เหมาะสมสมควรให้กู้ยืม ให้เสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตต่อไป

๗. เอกสารประกอบคำขอกู้ยืม

สหกรณ์ที่ประสงค์จะกู้ยืมเงิน กพส. ให้ยื่นคำขอกู้ต่อกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ที่สหกรณ์นั้นตั้งอยู่ เมื่อตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเอกสารแล้ว ให้วิเคราะห์ความจำเป็นและความเป็นไปได้ของแผนงาน/โครงการและความเหมาะสมของจำนวนเงินกู้ที่ต้องใช้ให้เป็นตามหลักเกณฑ์ และให้ความเห็นประกอบการเสนอคำขอกู้เงินของสหกรณ์ ในกรณีที่เห็นสมควรให้สหกรณ์กู้ยืม ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณากองทุนพัฒนาสหกรณ์ก่อนเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติต่อไป โดยให้ใช้แบบและเอกสารประกอบคำขอกู้เงินตามที่คณะกรรมการบริหาร กพส. กำหนดดังนี้

๑. แบบคำขอกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

๒. งบทดลอง ณ วันสิ้นเดือน ก่อนรายงานขอกู้

๓. งบดุล และงบกำไรขาดทุนปีก่อนที่ยื่น เว้นแต่สหกรณ์ปิดบัญชี ไม่แล้วเสร็จให้ใช้งบการเงินก่อนหน้านั้น ๑ ปี

๔. สำเนารายงานการประชุมของคณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่มิตีของกู้เงิน

๕. สำเนารายงานการประชุมใหญ่ครั้งที่มิตีให้ลงทุนในทรัพย์สิน

๖. ประมาณการค่าลงทุน พร้อมใบเสนอราคา ประมาณการรายได้-ค่าใช้จ่ายและแบบแปลนการก่อสร้างที่มีวิศวกรรับรอง

๗. แบบสำรวจสมาชิกที่แสดงความจำนงขอเข้าร่วมโครงการของกู้เงินฯ

๘. สำเนาแผนงานประจำปีของสหกรณ์ ส่วนที่จะขอกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

๙. สำเนาหนังสือเอกสารหลักฐานการจำนองที่ดินของสหกรณ์และลำดับที่สหกรณ์จำนองที่ดิน หรือสำเนาเอกสารที่ดินที่จะจำนองใหม่หรือจำนองเพิ่มเติมและรายละเอียดสิ่งปลูกสร้าง

๑๐. หนังสือรับรองราคาประเมินที่ดินของกรมที่ดิน ของสำนักงานที่ดินอำเภอ/จังหวัด

๑๑. หนังสือรับรองราคาซื้อขายที่ดินในบริเวณใกล้เคียงตามราคาท้องถิ่น

๑๒. แผนที่ที่ตั้งของที่ดินโดยสังเขป พร้อมอาณาบริเวณใกล้เคียงและทางเข้า-ออก

๑๓. ภาพถ่ายที่ดินและบริเวณโดยรอบ

เงื่อนไข

๑. รายการที่ ๕-๖ ใช้เพิ่มเติม กรณีสหกรณ์ขอกู้เพื่อลงทุนในทรัพย์สิน

๒. รายการที่ ๗ ใช้เพิ่มเติม กรณีสหกรณ์ขอกู้เพื่อจัดหา รวบรวม และให้สมาชิกกู้

๓. รายการที่ ๙-๑๓ ใช้เพิ่มเติม กรณีสหกรณ์ที่มีที่ดิน

๔. สหกรณ์ที่จะกู้เงินจากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ทุกวัตถุประสงค์จะต้องกำหนดไว้ในแผนงานประจำปี (การประชุมใหญ่ประจำปี)

๘. ผู้มีอำนาจอนุญาตให้สหกรณ์กู้เงิน (ต่อสัญญา)

๑. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้ยืมเงิน จำนวนเงินกู้เกินกว่า ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒. ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสนับสนุนสหกรณ์ เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้ยืมเงินจำนวนไม่เกิน ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๓. ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติให้สหกรณ์กู้ยืมเงินกู้จำนวนไม่เกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ตามคำสั่งกรมส่งเสริม ที่ ๑๑๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๐ , ที่ ๔๕/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๐ , ที่ ๔๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๐

๙. กรอบการพิจารณาค่าของกู้ยืม

๑. พิจารณาถึงความจำเป็น ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแผนงาน/โครงการ

(๑) แผนงานดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ต้องมีรายได้เกินจุดคุ้มทุนหรือมีผลตอบแทนของโครงการคุ้มค่าต่อการลงทุน

(๒) รายได้สุทธิคงเหลือจากงบกระแสเงินสดเพียงพอในการส่งชำระคืนเงินกู้

(๓) ลักษณะของธุรกิจที่ใช้เงินกู้จาก กพส. ต้องตอบสนองความต้องการของสมาชิกภายใต้หลักการและวิธีการสหกรณ์

(๔) ผลประโยชน์จากการใช้เงินต้องเกิดกับสมาชิกโดยตรง

๒. พิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสหกรณ์ผู้กู้ต้องมีปัจจัยที่สามารถชี้ให้เห็นชัดเจนหรือปัจจัยจากผลดำเนินงานที่ผ่านมาของสหกรณ์ผู้กู้ว่า สหกรณ์จะสามารถดำเนินธุรกิจตามแผนงาน/โครงการที่ขอเงินได้ประสบความสำเร็จ

๓. พิจารณาความสามารถในการบริหารจัดการของสหกรณ์และภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์

(๑) มีงบการเงินมาแสดงและวิเคราะห์แล้ว มีความสามารถจะก่อหนี้เพิ่มได้

(๒) นำผลการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ ในมุมมอง ๖ มิติ (Camels Analysis) ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ประกอบการพิจารณาโดยข้อมูลดังกล่าวเป็นการประเมินผลภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ เพื่อชี้สถานการณ์และเตือนภัยทางการเงินให้แก่สหกรณ์ รวมทั้งแนะนำทางการเงินแก่สหกรณ์เพื่อลดความเสี่ยงโดยให้สหกรณ์จังหวัดประสานงานเพื่อขอผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด ประกอบการพิจารณาให้เงินกู้ด้วย ดังนี้

- ความเสี่ยงของเงินทุน (Capital Strength)
- คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality)
- ชีตความสามารถในการบริหาร (Management Ability)
- ความสามารถในการทำกำไร (Earning Sufficiency)
- สภาพคล่องของสหกรณ์ (Liquidity)
- ผลกระทบต่อธุรกิจ (Sensitivity)

๔. พิจารณางบกระแสเงินสด

วิเคราะห์งบกระแสเงินสด ในการดำเนินธุรกิจ ตามรายงานขอเงินกู้ว่าขาดสภาพคล่องสูงสุดเท่าไร ทั้งนี้การวิเคราะห์งบกระแสเงินสด ต้องอยู่ภายใต้สมมุติฐานที่เป็นไปได้ และแผนประมาณการต้องสอดคล้องกับข้อเท็จจริง ตามความสามารถในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ พร้อมทั้งวิเคราะห์งบดุลประกอบ เพื่อพิจารณาว่าสหกรณ์สามารถนำเงินมาสมทบในการดำเนินธุรกิจได้หรือไม่ โดยพิจารณาให้สหกรณ์กู้ยืมเท่าที่จำเป็นเพื่อเสริมสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

๕. มีหลักประกันเงินกู้

สหกรณ์ต้องจัดให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทั้งหมด รวมทั้งผู้จัดการสหกรณ์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์ (ถ้ามี) เป็นผู้ค้ำประกันในฐานะส่วนตัวและอาจจัดหาหลักประกันอื่น รวมถึง

๕.๑ กรณีสหกรณ์ผู้กู้เงินควรพิจารณาหลักประกันอสังหาริมทรัพย์ให้ค้ำประกัน (ถ้ามี) โดยเฉพาะการกู้เงินเพื่อลงทุนในทรัพย์สิน ต้องจำนองทรัพย์สินนั้นเป็นประกันด้วย และหากไม่เพียงพอควรให้สหกรณ์จัดหาอสังหาริมทรัพย์มาค้ำประกันให้ค้ำประกัน

๕.๒ กรณีที่สหกรณ์ไม่มีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ แต่ได้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน เพื่อก่อสร้างทรัพย์สินถาวร เช่น สหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน การขอใช้/เช่าที่ดินจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ในจดจำนองทรัพย์สินเป็นประกันด้วย

๖. สำนักรวความต้องการของสมาชิก

มีการสำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนจัดทำแผนขอเงินกู้ เนื่องจากการทำธุรกิจของสหกรณ์จะต้องให้บริการแก่สมาชิกเป็นหลัก ดังนั้นการพิจารณาให้สหกรณ์กู้ยืมเงินในวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกกู้ จัดหาสินค้ามาจำหน่าย และรวบรวมผลผลิต สหกรณ์จะต้องสำรวจความต้องการของสมาชิกตามแบบที่กรมฯ กำหนด (แบบสำรวจสมาชิกที่แสดงความจำนงขอเข้าร่วมโครงการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์) พร้อมทั้งส่งแบบสำรวจดังกล่าวประกอบคำขอเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ทุกสหกรณ์ ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอ

การเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ ในกระบวนการงานการบริหารจัดการเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ตามหนังสือกรมฯ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๑๐๘/๑๑๗๗๖ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่องขอเสนอการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการสำหรับการขอกู้เงินเพื่อลงทุนในทรัพย์สินจะต้องมีมติของที่ประชุมใหญ่

๗. ตรวจสอบหนี้สัญญาเดิม

การพิจารณาให้สหกรณ์กู้ยืมเงิน ผู้วิเคราะห์จะต้องตรวจสอบหนี้สัญญาเดิมหากเป็นการขอกู้ใหม่ในวัตถุประสงค์เดียวกัน จะต้องแจ้งให้สหกรณ์ส่งชำระหนี้สัญญาเดิมให้เสร็จสิ้นก่อนเสนอคำขอกู้ของสหกรณ์ต่อคณะอนุกรรมการฯ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อเงินราชการตามหนังสือกรมฯ ที่ กษ ๑๑๐๘/๑๓๕๑๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่องซักซ้อมแนวทางการบริหารเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

๘. ตรวจสอบวงเงินกู้ยืมของสหกรณ์

ผู้วิเคราะห์จะต้องตรวจสอบวงเงินกู้ยืมประจำปีของสหกรณ์เปรียบเทียบกับวงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อหนี้ภาระผูกพันแล้ว จะเกินวงเงินกู้ยืมประจำปีไม่ได้ซึ่งตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องมีวงเงินกู้ยืมคงเหลือเพียงพอที่จะให้สหกรณ์กู้ได้ **วงเงินกู้ยืมคงเหลือหมายถึงวงเงินกู้ยืมประจำปี หักด้วยวงเงินและจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้ก่อหนี้ภาระผูกพันแล้ว** ซึ่งประกอบด้วยวงเงินกู้ยืมวงเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร เงินรับฝากสหกรณ์อื่น จำนวนเงินที่ระบุในตัวสัญญาใช้เงิน และเงินกู้ยืมคงเหลือต่างๆ ตามประกาศนายทะเบียนสหกรณ์เรื่องค่านิยามวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันของสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

๙. ตรวจสอบชั้นลูกหนี้ของสหกรณ์

สหกรณ์ที่ประสงค์จะกู้เงิน กพส.ต้องได้รับการจัดชั้นลูกหนี้ทุกสหกรณ์ ในแต่ละงบประมาณนั้นๆ ก่อนยื่นคำขอกู้ยืมเงิน ซึ่งกรมฯ จะประกาศผลการจัดชั้นลูกหนี้ทุกวันที่ ๑ ตุลาคม ของทุกปี

๑๐. การจัดชั้นลูกหนี้

๑๐.๑ เกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ กพส.

มีองค์ประกอบในการพิจารณา ๓ หมวด ได้แก่ มาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ที่ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้จัดทำไว้ และวินัยทางการเงินของสหกรณ์ โดยให้คะแนนหมวดละ ๑๐ คะแนน รวม ๓๐ คะแนน ดังนี้

(๑) มาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ เป็นการประยุกต์ใช้ CAMELS analysis โดยนำอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญบางส่วนมาวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ เทียบเคียงกับอัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ย (Peer Group) ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จัดทำ

- อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ๒ คะแนน
- อัตราหมุนของสินทรัพย์ ๒ คะแนน
- อัตราการเติบโตของธุรกิจ ๒ คะแนน
- อัตรากำไรสุทธิ ๒ คะแนน
- อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ๒ คะแนน

ในการพิจารณาให้คะแนนจะเทียบเคียงกับอัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ย (Peer Group) ตามประเภทและขนาดสหกรณ์ ดังนี้

- (๑) ระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย ๒ คะแนน
- (๒) ระดับเท่าค่าเฉลี่ย ๑.๕ คะแนน
- (๓) ระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ๑ คะแนน

(๒) การจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ เป็นการนำ ผลการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้จัดทำไว้

- ระดับชั้นคุณภาพ ดีมาก ๑๐ คะแนน
- ระดับชั้นคุณภาพดี ๘ คะแนน
- ระดับชั้นคุณภาพ พอใช้ ๖ คะแนน
- ระดับชั้นคุณภาพ ควรปรับปรุง/ต้องแก้ไข/ไม่ได้รับการจัดชั้น ๕ คะแนน

(๓) วินัยทางการเงินของสหกรณ์ โดยพิจารณาจากประวัติการชำระหนี้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

- สหกรณ์มีประวัติการกู้เงิน ๒ ครั้ง ที่ผ่านมา ชำระได้ตามกำหนดสัญญา ๑๐ คะแนน
- สหกรณ์มีประวัติการกู้เงิน ๑ ครั้ง ที่ผ่านมา ชำระได้ตามกำหนดสัญญา ๘ คะแนน
- สหกรณ์ที่กู้เงินครั้งแรกยังไม่ถึงกำหนดชำระ หรือลูกค้ำใหม่ ๖ คะแนน
- สหกรณ์ที่มีประวัติการกู้เงินครั้งที่ผ่านมาผิดนัดชำระหนี้หรือค้างชำระ ๕ คะแนน

๑๐.๒ การกำหนดชั้นลูกหนี้

เมื่อได้คะแนนจากหมวดต่างๆ ทั้ง ๓ หมวดแล้วให้นำมารวมคะแนนและแบ่งชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็น ๔ ระดับ ดังนี้

- เกรด A ได้คะแนนสูงกว่า ๒๖.๙๙ คะแนน (๙๐% ขึ้นไป)
- เกรด B ได้คะแนนตั้งแต่ ๒๒.๕๐ – ๒๖.๙๙ คะแนน (๗๕.๐๐ – ๘๙.๙๙%)
- เกรด C ได้คะแนนตั้งแต่ ๑๘.๐๐ – ๒๒.๔๙ คะแนน (๖๐.๐๐ – ๗๔.๙๙%)
- เกรด D ได้คะแนนต่ำกว่า ๑๘.๐๐ คะแนน (ต่ำกว่า ๖๐ %)

๑๐.๓ การพิจารณาจัดชั้นลูกหนี้ประจำปี

กรมฯ จะทำการจัดชั้นลูกหนี้กองทุนพัฒนาสหกรณ์เป็นประจำทุกปี ปีละหนึ่งครั้งทุกวันที่ ๑ ตุลาคม ของทุกปี และให้นำผลการจัดชั้นดังกล่าวไปใช้ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยและวงเงินกู้ยืมตามความสามารถในการก่อหนี้ของสหกรณ์ในปีงบประมาณนั้นๆ

๑๑. การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์จะพิจารณาแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ในการกู้เงิน ผลการจัดชั้นลูกหนี้ และขนาดของสหกรณ์ตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดังนี้

(๑) วัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนให้สมาชิกกู้ยืม กำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าวัตถุประสงค์เพื่อการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และการรวบรวมผลผลิต เพราะในหลักการสหกรณ์ควรใช้แหล่งเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ยกเว้นสหกรณ์ที่ไม่สามารถกู้เงินจาก ธ.ก.ส.

(๒) วัตถุประสงค์เพื่อการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิต และการลงทุนในทรัพย์สินจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยเดียวกัน และกำหนดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าวัตถุประสงค์ให้สมาชิกกู้ยืมเพราะการทำธุรกิจ ดังกล่าวมีความเสี่ยง

ตารางกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ชั้นลูกหนี้	อัตราดอกเบี้ย(%)			
	วัตถุประสงค์ให้สมาชิกกู้		จัดหา/รวบรวม/ลงทุนในทรัพย์สิน	
	ขนาดเล็ก-กลาง	ขนาดใหญ่-ใหญ่มาก	ขนาดเล็ก-กลาง	ขนาดใหญ่-ใหญ่มาก
A	๓.๐๐	๔.๐๐	๑.๕๐	๒.๕๐
B	๓.๕๐	๔.๕๐	๒.๐๐	๓.๐๐
C	๔.๐๐	๕.๐๐	๒.๕๐	๓.๕๐
D	๔.๕๐	๕.๕๐	๓.๐๐	๔.๐๐

เว้นแต่กรณี การขอกู้เงินตามโครงการพิเศษ อัตราดอกเบี้ยให้เป็นไปตาม โครงการที่ได้รับอนุมัติจาก คณะกรรมการบริหาร กพส.

๑๒. การกำหนดวงเงินให้กู้ กพส.

การพิจารณาวงเงินให้กู้ยืม พิจารณาจากองค์ประกอบ ๒ ด้าน คือ ชั้นลูกหนี้กองทุน พัฒนาสหกรณ์ และขนาดของสหกรณ์ผู้กู้ (ตามเกณฑ์การจัดขนาดของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์) โดยให้ระดับ คะแนน ในแต่ละด้าน ๑๐ คะแนน รวม ๒๐ คะแนน และกำหนดวงเงินให้กู้ยืมรวมทุกสัญญาสูงสุดไม่เกิน ๑๒ เท่าของทุนสหกรณ์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแผนงาน/โครงการขอกู้เงินของสหกรณ์ ดังนี้

องค์ประกอบในการพิจารณา

ชั้นลูกหนี้ กพส. (คะแนน)		ขนาดสหกรณ์ (คะแนน)		เกณฑ์การพิจารณา
A	๑๐	ใหญ่มาก	๑๐	- คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน ให้วงเงินกู้ ชั้นสูงสุดไม่เกิน ๑๒ เท่าของทุนของสหกรณ์ - ถ้าคะแนนต่ำกว่า ๒๐ คะแนน ให้วงเงินกู้ ลดหลั่นตามสัดส่วน เช่น ได้คะแนน ๑๔ คะแนน จะได้ ๘.๔ เท่าของทุนของสหกรณ์
B	๙	ใหญ่	๙	
C	๘	กลาง	๘	
D	๗	เล็ก	๗	

ทั้งนี้ ในกรณีที่สหกรณ์ประสบปัญหาในการดำเนินงานและการบริหารของจัดการโดยส่งผลกระทบต่อ ความเชื่อมั่นและความศรัทธาของสมาชิก ซึ่งกรมฯ จำเป็นต้องเข้าไปช่วยเหลือเพื่อแก้ไขและฟื้นฟูการดำเนิน ธุรกิจให้สหกรณ์

๑๓. การกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ได้ปรับปรุงขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงานขอกู้และขอเบิกเงินในการปฏิบัติ ราชการเพื่อบริการ ประชาชน ให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานจะต้องจัดทำคู่มือสำหรับ ประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการ โดยได้ปรับปรุงขั้นตอนและระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน ดังนี้

๑๓.๑ ระยะเวลาขอกู้และขอเบิกเงิน กพส. สัญญาไม่เกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผู้ว่า

ราชการจังหวัดมีอำนาจการอนุมัติ (ไม่เกิน ๒๕ วัน ทำการ) ขั้นตอนขอกู้ ๒๑ วัน รวมเบิก ๔ วัน

๑๓.๑.๑ ขั้นตอนขอกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์

(๑) กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์...เป็นที่ปรึกษาคอยแนะนำทำเอกสารคำขอกู้ เงินของสหกรณ์ จำนวน ๕ วันทำการ ได้แก่ ตรวจสอบเอกสารความถูกต้องครบถ้วนของคำขอกู้เงิน แล้วเสร็จแล้ว

ทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนงาน/โครงการ ความเหมาะสมของเงินที่สหกรณ์จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ศึกษาข้อมูลในพื้นที่ พร้อมทั้งให้ความเห็นประกอบคำขอกู้เงินของสหกรณ์และส่งเรื่องให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดดำเนินการต่อไป

(๒) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง รับคำขอกู้เงิน ผลการวิเคราะห์ และความเห็นของกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน ๑๕ วันทำการ ได้แก่ วิเคราะห์ถึงความจำเป็นของสหกรณ์ ความเป็นไปได้ของแผนงาน/โครงการ ความเหมาะสมของเงินที่สหกรณ์จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ รวบรวมจัดทำเอกสารเสนอความเห็นประกอบคำขอกู้เงินของสหกรณ์ นำเสนอที่ประชุม จัดเตรียมสถานที่และดำเนินการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ อาหารว่างเครื่องดื่ม และเอกสารรูปเล่มในการประชุม อำนวยความสะดวกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมาประชุม เสร็จแล้วจัดทำรายงานผลการประชุมและเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ/ไม่อนุมัติ

(๓) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง แจกผลการอนุมัติ/ไม่อนุมัติ พร้อมเอกสารแบบฟอร์มหนังสือสัญญากู้ยืมเงิน สัญญาค้ำประกันและหลักประกันอื่น ๆ (ถ้ามี) ให้กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ดำเนินการต่อไป จำนวน ๑ วันทำการ รวมขั้นตอนขอกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน ๒๑ วันทำการ

๑๓.๑.๒ ขั้นตอนขอเบิกเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

(๑) กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ช่วยแนะนำสหกรณ์จัดทำหลักฐานการกู้ยืมเงิน และหลักประกัน พร้อมทั้งตรวจสอบหนังสือสัญญากู้ยืมฯ สัญญาค้ำประกัน หลักประกันอื่น ๆ (ถ้ามี) และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วน และส่งให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัด จำนวน ๑ วันทำการ

(๒) สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ตรวจสอบเอกสารขอเบิกเงินหนังสือสัญญากู้ยืมฯ สัญญาค้ำประกัน หลักประกันอื่น ๆ (ถ้ามี) พร้อมเอกสารประกอบอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้เกี่ยวข้องลงนามในเอกสารต่าง ๆ พร้อมทั้งดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีของสหกรณ์และแจ้งสหกรณ์/กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่ทราบด้วย จำนวน ๓ วันทำการ

รวมขั้นตอนขอเบิกเงิน จำนวน ๔ วันทำการ

รวมขั้นตอนขอกู้เงินและขอเบิกเงิน กองทุนพัฒนาสหกรณ์ จำนวน ๒๕ วันทำการ

หมายเหตุ ๑. ระยะเวลา หมายถึง วันเวลาทำการ

๒. กรณีสหกรณ์ส่งเอกสารคำขอไม่ครบถ้วน ให้กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์...หรือสำนักงานสหกรณ์จังหวัด จัดทำหนังสือแจ้งให้สหกรณ์ชี้แจงและจัดส่งข้อมูลเพิ่มเติม ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามคู่มือสำหรับประชาชน (ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘) หน้า ๑๕

๓. การนับระยะเวลาในการปฏิบัติงาน จะเริ่มนับจากวันที่ได้รับข้อมูลและเอกสารครบถ้วนสมบูรณ์ทุกขั้นตอน

๑๓.๒ ระยะเวลาขอกู้เงินและขอเบิกเงิน สัญญาที่เกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ไม่เกิน ๓๕ วันทำการ) ขั้นตอนขอกู้ ๒๙ วัน ขอเบิก ๖ วัน อำนาจการอนุมัติของอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ /สำนักบริหารเงินทุน

๑๓.๒.๑ ขั้นตอนขอกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

(๑) กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์...เป็นที่ปรึกษาคอยแนะนำทำเอกสารคำขอกู้เงินของสหกรณ์ จำนวน ๕ วันทำการ ได้แก่ ตรวจสอบเอกสารความถูกต้องครบถ้วนของคำขอกู้เงิน เสร็จแล้วทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนงาน/โครงการ ความเหมาะสมของเงินที่สหกรณ์จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ศึกษาข้อมูลในพื้นที่ พร้อมทั้งให้ความเห็นประกอบคำขอกู้เงินของสหกรณ์และส่งเรื่องให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดดำเนินการต่อไป

(๒) สำนักงานสหกรณ์จังหวัด รับคำขอกู้เงิน ผลการวิเคราะห์และความเห็นของกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน ๓ วันทำการ ได้แก่ ตรวจสอบเอกสารประกอบคำขอกู้ให้ ความเห็นประกอบคำขอกู้เงินของสหกรณ์โดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของแผนงาน/โครงการ ความเหมาะสมของเงินที่สหกรณ์จำเป็นต้องใช้และส่งหลักเกณฑ์คำขอกู้ให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ พิจารณาต่อไป

(๓) กรมส่งเสริมสหกรณ์ รับคำขอกู้ จำนวน ๒๐ วันทำการ ดังนี้ ตรวจสอบเอกสารประกอบคำขอกู้ให้ครบถ้วน ศึกษาข้อมูลในพื้นที่ วิเคราะห์คำขอกู้เสนอประธาน คณะอนุกรรมการพิจารณาเงินกู้ กพส. กรมส่งเสริมสหกรณ์/สำนักบริหารเงินทุน เตรียมเอกสารการประชุม จัดประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์/สำนักบริหารเงินทุน

(๔) คณะอนุกรรมการ กพส./อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์/ผู้อำนวยการสำนักบริหารเงินทุนพิจารณาอนุมัติ/ไม่อนุมัติให้สหกรณ์กู้เงิน กพส. และสำนักบริหารเงินทุนแจ้งผลการพิจารณาให้จังหวัดทราบเพื่อแจ้งสหกรณ์ทราบจำนวน ๑ วันทำการ รวมขั้นตอนขอกู้เงิน จำนวน ๓๕ วันทำการ

๑๓.๒.๒ ขั้นตอนขอเบิกเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

(๑) กรมส่งเสริมสหกรณ์ ดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีของสำนักงานสหกรณ์จังหวัด จำนวน ๒ วัน

(๒) กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์...ช่วยแนะนำสหกรณ์จัดทำหลักฐานการกู้ยืม และหลักประกัน พร้อมทั้งตรวจสอบสัญญากู้ยืมและสัญญาค้ำประกัน หลักประกันอื่น ๆ (ถ้ามี) และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วน และส่งสำนักงานสหกรณ์จังหวัด จำนวน ๑ วันทำการ

(๓) สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ตรวจสอบเอกสารการขอเบิกเงิน สัญญา กู้ยืมเงิน สัญญาค้ำประกันเงินกู้ และหลักประกันอื่น ๆ (ถ้ามี) พร้อมเอกสารประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องและให้ผู้ที่เกี่ยวข้องลงนามในเอกสารต่าง ๆ พร้อมทั้งดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีของสหกรณ์ พร้อมแจ้งสหกรณ์และแจ้งให้กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ทราบด้วย จำนวน ๓ วันทำการ

รวมขั้นตอนขอเบิกเงิน จำนวน ๖ วันทำการ

รวมขั้นตอนขอกู้และขอเบิกเงิน กพส. จำนวน ๓๕ วันทำการ

หมายเหตุ ๑. ระยะเวลา หมายถึง วันเวลาทำการ

๒. กรณีสหกรณ์ส่งเอกสารคำขอไม่ครบถ้วน ให้กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์...หรือสำนักงานสหกรณ์จังหวัด จัดทำหนังสือแจ้งให้สหกรณ์ชี้แจงและจัดส่งข้อมูลเพิ่มเติม ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามคู่มือสำหรับประชาชน (ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘) หน้า ๑๕

๓. การนับระยะเวลาในการปฏิบัติงาน จะเริ่มนับจากวันที่ได้รับข้อมูลและเอกสารครบถ้วนสมบูรณ์ทุกขั้นตอน

๑. บทบาทหน้าที่กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการจัดการสหกรณ์

๑.๑ แจ้างสหกรณ์จัดทำแผนกู้เงิน กพส.ประจำปี และรวบรวมรายงานกรมส่งเสริมสหกรณ์ภายในเดือนกรกฎาคม

๑.๒ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดจัดประชุมกรรมการ/ผู้จัดการสหกรณ์ที่แจ้งแผนความต้องการขอกู้เงิน กพส.ก่อนการจัดทำคำขอกู้

- ความรับผิดชอบของกรรมการ/เจ้าหน้าที่สหกรณ์
- การใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์
- การจัดการเกี่ยวกับเอกสารทางด้านบัญชีเงินกู้
- การรายงานการใช้เงินกู้
- การส่งชำระหนี้ กพส.ของสหกรณ์
- วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการติดตามหนี้เงินกู้ค้างชำระ

๑.๓ วิเคราะห์คำขอกู้เงิน กพส.และตรวจสอบสถานภาพทั่วไปของสหกรณ์

๑.๔ สรุปรายงานผลการวิเคราะห์ให้ประธานอนุกรรมการกลั่นกรองพิจารณาเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ระดับจังหวัด (สหกรณ์จังหวัด)

๑.๕ ประชุมคณะอนุกรรมการกลั่นกรองพิจารณาเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ระดับจังหวัดเพื่อพิจารณาเงินกู้แก่สหกรณ์

๑.๖ รายงานผลการพิจารณาคำขอกู้เงินคณะอนุกรรมการกลั่นกรองพิจารณาเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ระดับจังหวัด เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ได้รับมอบหมายอนุมัติ

๑.๗ รายงานขอเบิกวงเงินกู้จากกรมส่งเสริมสหกรณ์

๑.๘ แจ้างผลการอนุมัติเงินกู้ให้สหกรณ์ทราบ เพื่อเตรียมเอกสาร หลักฐาน การขอเบิกเงินกู้

๑.๙ เมื่อได้รับอนุมัติวงเงินกู้จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ แจ้างให้สหกรณ์มาจัดทำสัญญากู้ยืมเงินและสัญญาค้ำประกัน ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือไปทำสัญญาที่กลุ่มส่งเสริมหรือที่ทำการสหกรณ์นั้นๆ

๑.๑๐ เบิกจ่ายเงินกู้ กพส. เข้าบัญชีของสหกรณ์ลูกหนี้

๑.๑๑ แจ้างส่งคู่มือบัญชีสัญญากู้ยืมเงินและสัญญาค้ำประกันให้สหกรณ์ลูกหนี้ พร้อมทั้งให้สหกรณ์ออกไปเสีจรับเงิน และสำเนาสมุดเงินฝาก ชกส.บัญชีที่รับเงินกู้ ส่งสำนักงานสหกรณ์จังหวัดภายใน ๗ วัน นับแต่วันรับเงินกู้

๑.๑๒ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดรายงานการจ่ายเงินกู้ พร้อมส่งเอกสาร

- สำเนาต้นฉบับสัญญากู้ยืม สัญญาค้ำประกัน ใบเสีจรับเงิน สมุดเงินฝาก ชกส.ของสหกรณ์ลูกหนี้ โดยสหกรณ์จังหวัดหรือผู้ได้รับมอบหมายรับรองสำเนา ส่งให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันเบิกจ่าย

๑.๑๓ จัดทำทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว ทะเบียนคุมวงเงินกู้ และวงเงินค่าใช้จ่าย รายงานกรม

๑.๑๔ แจ้างกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ติดตามและรายงานผลการใช้จ่ายเงินกู้ของสหกรณ์ภายในระยะเวลา ๓ เดือน และ ๖ เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ โดยกลุ่มงานฯ รวบรวมรายงานกรมส่งเสริมสหกรณ์ทุกเดือน ภายในวันที่ ๓ ของเดือนถัดไป

๑.๑๕ กลุ่มงานฯ แจ้งหนี้ถึงกำหนดชำระแก่สหกรณ์ตามสัญญา

- ก่อนครบกำหนด ๖๐ วัน
- ก่อนครบกำหนด ๓๐ วัน

๑.๑๖ แจ้งกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ แนะนำ ติดตาม เร่งรัดให้สหกรณ์ได้รับทราบหนี้ถึงกำหนดและชำระหนี้ตามกำหนดสัญญาโดยรายงานผลการปฏิบัติภายในเดือนที่รับแจ้ง

- ก่อนครบกำหนด ๖๐ วัน
- ก่อนครบกำหนด ๓๐ วัน

๑.๑๗ ประสาน แจ้งสหกรณ์คำนวณดอกเบี้ยการชำระหนี้ เพื่อให้ดอกเบี้ยถูกต้องเป็นปัจจุบัน

๑.๑๘ รายงานกรมส่งเสริมสหกรณ์ แจ้งการชำระหนี้สหกรณ์ พร้อมเอกสาร

- สำเนาหนังสือนำส่งชำระหนี้ของสหกรณ์ จำนวน ๑ ฉบับ
- สำเนาใบโอนชำระหนี้ (ธกส.) ของสหกรณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ปัจจุบันแนะนำให้สหกรณ์ชำระหนี้ด้วยระบบบาร์โค้ดทั้งหมด เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย และง่ายต่อการติดตามตรวจสอบยอดเงินที่ชำระหนี้ได้

๑.๑๙ เมื่อได้รับใบเสร็จรับเงินชำระหนี้ของสหกรณ์จากกรมส่งเสริมสหกรณ์

- ส่งใบเสร็จรับเงินชำระหนี้ฉบับจริงให้สหกรณ์ลูกหนี้
- สำเนาใบเสร็จรับเงินชำระหนี้เก็บไว้ที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัด เพื่อเป็นหลักฐาน

๒. บทบาทหน้าที่ของกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์

๒.๑ ร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ให้คำแนะนำกรณีสหกรณ์ขอกู้เงิน กพส.

๒.๒ ให้คำแนะนำสหกรณ์จัดทำคำขอกู้เงินพร้อมเอกสารประกอบ ตามแบบที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด และให้ความเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ด้วย

๒.๓ เมื่อสหกรณ์ได้รับการอนุมัติเงินกู้ แนะนำ ช่วยเหลือสหกรณ์จัดทำ ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน เพื่อจัดทำสัญญาและสัญญาค้ำประกัน ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือไปทำสัญญาที่กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ หรือที่ทำการสหกรณ์นั้นๆ

๒.๔ ตรวจสอบและรายงานการใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

- ครั้งที่ ๑ ภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่สหกรณ์เบิกรับเงินกู้
- ครั้งที่ ๒ ภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่สหกรณ์เบิกรับเงินกู้

๒.๕ แนะนำสหกรณ์ แจ้งเตือน ติดตาม เร่งรัดการส่งชำระหนี้ตามกำหนดสัญญา โดยนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการประจำเดือน

- ครั้งที่ ๑ ภายใน ๖๐ วันก่อนถึงกำหนดชำระ
- ครั้งที่ ๒ ภายใน ๓๐ วันก่อนถึงกำหนดชำระ

๓. บทบาท/หน้าที่สหกรณ์

๓.๑ แจ้งแผนความต้องการขอกู้เงิน กพส.ประจำปี ส่งสำนักงานสหกรณ์จังหวัดภายในเดือนกรกฎาคม

๓.๒ สหกรณ์ที่แจ้งแผนความต้องการขอกู้เงิน กพส.เข้าร่วมประชุม ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด เพื่อรับฟังแนวทางการบริหารเงินกู้ กพส.

๓.๓ ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อขอกู้เงิน กพส.

๓.๔ เมื่อได้รับแจ้งผลการอนุมัติเงินกู้จากสำนักงานสหกรณ์จังหวัด สหกรณ์ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ มีมติ

- เบิกเงินกู้
- มอบอำนาจกรรมการ/เจ้าหน้าที่สหกรณ์ผู้รับผิดชอบ เบิกรับเงินกู้
- มอบอำนาจกรรมการเปิดบัญชีและถอนเงินฝาก ธกส.ชื่อบัญชี “เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ชื่อสหกรณ์.....”

- หลักประกันเงินกู้ โดยคณะกรรมการดำเนินการทั้งคณะ ผู้จัดการ หรือ อสังหาริมทรัพย์จำนอง (ถ้ามี) ค่าประกันหนี้

๓.๕ ส่งหนังสือเบิกรับเงินกู้

- รายงานเสนอสหกรณ์จังหวัดเพื่อขอเบิกรับเงินกู้
- ประสานสำนักงานสหกรณ์จังหวัด (กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์) เพื่อจัดทำสัญญากู้ยืมเงิน สัญญาค้ำประกัน ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือไปทำสัญญาที่กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ หรือที่ทำการสหกรณ์นั้นๆ ตามแบบและระยะเวลาที่กำหนด

๓.๖ สหกรณ์จัดทำเอกสารหลังเบิกรับเงินกู้รายงานสหกรณ์จังหวัด ภายใน ๗ วัน นับแต่วันรับเงินกู้

(๑) ใบเสร็จรับเงินกู้ของสหกรณ์

- ตามจำนวนเงิน และวันที่ที่สหกรณ์ได้รับเงินโอนเข้าบัญชี เงินฝาก ธกส.
- กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม รับรองใบเสร็จรับเงิน จำนวน ๒ คน

(๒) สำเนาสมุดเงินฝาก ธกส.

- กรรมการรับรองสำเนาสมุดเงินฝาก ธกส. จำนวน ๑ คน

๓.๗ จัดทำและแยกทะเบียน เอกสารทางด้านบัญชีเงินกู้ กพส.เพื่อไว้ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์

๓.๘ มอบหมายกรรมการ/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิก

(๑) กำหนดแผนปฏิบัติงาน

(๒) รายงานติดตามผลการปฏิบัติตามแผนงานเสนอที่ประชุมคณะกรรมการ

ดำเนินการประจำเดือนพิจารณา

๓.๙ มอบหมายกรรมการ/ประธานกลุ่ม/เจ้าหน้าที่สหกรณ์ แจ้งหนังสือเตือนและติดตามสมาชิกเรื่องการชำระหนี้ตามกำหนดสัญญา เป็นรายบุคคล ๒ ครั้ง

- ครั้งที่ ๑ ภายใน ๖๐ วันก่อนถึงกำหนดชำระ
- ครั้งที่ ๒ ภายใน ๓๐ วันก่อนถึงกำหนดชำระ

๓.๑๐ ประสานสำนักงานสหกรณ์จังหวัด (กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์) แจ้งการคำนวณดอกเบี้ย เพื่อให้การชำระหนี้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

๓.๑๑ สหกรณ์ส่งชำระหนี้ ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ย เข้าบัญชี ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขานางเลิ้ง เลขที่ ๐๑๐๐๐ - ๑ - ๐๐๐๑๐ - ๘ (ขอให้ชำระหนี้ด้วยระบบบาร์โค้ดเท่านั้น)

๓.๑๒ รายงานการชำระหนี้ และส่งเอกสารให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดโดยด่วน

- สำเนาใบโอนชำระหนี้ (ธกส.) จำนวน ๒ ฉบับ กรรมการรับรอง ๑ คน

๔. สรุปขั้นตอนการกู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ของสหกรณ์กรณีเป็นทุนให้สมาชิกกู้

ลำดับ ที่	กิจกรรม	วิธีการบริหารจัดการ	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
๑	กำหนดหลักเกณฑ์ ของสมาชิกที่ขอ กู้เงิน	- ระบุว่าด้วยเงินกู้ - มติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ	คณะกรรมการ ดำเนินการ	ก่อนระยะเวลาการ สำรวจความ ต้องการเงินกู้ของ สมาชิก
๒	สำรวจความ ต้องการของสมาชิก ประจำปี	ตามแบบที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัด แนะนำ - ระยะเวลาความต้องการเงินกู้และส่ง ชำระหนี้ - สอดคล้องกับฤดูกาล วัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ - ผลผลิต/ไร่ ที่คาดว่าจะได้ตามเกณฑ์ที่ ส่วนราชการ,เกษตร หรือ ธ.ก.ส.กำหนด	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่ สหกรณ์/ ประธานกลุ่มที่ ได้รับมอบหมาย	ภายในเดือน กรกฎาคม
๓	จัดทำแผนขอ กู้เงิน	ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ พิจารณากำหนดแผนกู้เงิน กพส.โดยใช้ ข้อมูล - ผลการสำรวจประจำปี - ใช้ข้อมูลผลการสำรวจปีที่ผ่านมาเป็น ฐาน โดยเพิ่มร้อยละ ๒๐ - แผนปฏิบัติงานสหกรณ์ ๓ ปี เป็นฐาน - จัดทำโครงการ ตามวัตถุประสงค์ ความต้องการของสมาชิก	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ที่ได้รับ มอบหมายและ/ หรือได้รับ คำแนะนำ ช่วยเหลือจาก เจ้าหน้าที่ ส่งเสริมสหกรณ์	ภายในเดือน กรกฎาคม
๔	รายงานแผนการ กู้เงินประจำปี	สหกรณ์ส่งแผนการขอ กู้เงินประจำปีให้ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด - ตามแบบที่จังหวัดกำหนด	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ที่ได้รับ มอบหมาย	ภายในเดือน กรกฎาคม
๕	ส่งคำขอ กู้เงิน กพส.	สหกรณ์ใช้แบบและเอกสารประกอบคำ ขอเงินตามที่คณะกรรมการบริหาร กพส.กำหนด - แบบคำขอเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ - งบทดลอง ณ วันสิ้นเดือนก่อนรายงาน ขอ - งบดุล และงบกำไรขาดทุนปีก่อนที่ยื่น คำขอ เว้นแต่สหกรณ์ปิดบัญชีไม่แล้ว เสร็จ ให้ใช้งบการเงินก่อนหน้านั้น ๑ ปี	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ที่ได้รับ มอบหมายและ/ หรือได้รับ คำแนะนำ ช่วยเหลือจาก เจ้าหน้าที่ ส่งเสริมสหกรณ์	ก่อน ๓๐ วันตาม ระยะเวลาฤดูกาล ความต้องการของ สมาชิก

ลำดับ ที่	กิจกรรม	วิธีการบริหารจัดการ	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
		- สำเนารายงานการประชุม คณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่ ๑ มีมติขอ กู้เงิน		
๖	เอกสารไม่ครบถ้วน และไม่ถูกต้อง	สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขและจัดส่ง ข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วน	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ที่ได้รับ มอบหมายและ/ หรือได้รับ คำแนะนำ ช่วยเหลือจาก เจ้าหน้าที่ ส่งเสริมสหกรณ์	ภายใน ๗ วันนับแต่ วันที่ได้รับแจ้งจาก สำนักงานสหกรณ์ จังหวัด
๗	ไม่ประสงค์ขอกู้เงิน	๑. ประชุมคณะกรรมการดำเนินการมี มติ - ไม่ขอกู้เงิน และเหตุผลประกอบ - รายงานเป็นหนังสือส่งสำนักงาน สหกรณ์จังหวัดโดยด่วน	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ที่ได้รับ มอบหมาย	ภายใน ๓ วันนับแต่ วันที่ที่ประชุม คณะกรรมการ ดำเนินการมีมติ
๘	การเบิกรับเงินกู้ กพส.	เมื่อสหกรณ์ได้รับหนังสือแจ้งผลการ อนุมัติเงินกู้ กพส. จากสำนักงานสหกรณ์ จังหวัด ๑. ประชุมคณะกรรมการดำเนินการมี มติ - ขอเบิกเงินกู้ - แต่งตั้งกรรมการผู้มีอำนาจลงนามใน เอกสาร สัญญาเงินกู้ - กำหนดหลักประกันคณะกรรมการ ดำเนินการทั้งคณะรวมทั้งผู้จัดการ(ถ้ามี) และ/หรืออสังหาริมทรัพย์ ค่าประกัน เงินกู้ - แต่งตั้งกรรมการผู้มีอำนาจลงนามใน การเปิดและเบิกเงินฝาก บัญชีเงินฝาก ธกส. ชื่อบัญชี “เงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์ ชื่อ สหกรณ์.....” หรืออาจ ใช้สมุดบัญชีเงินฝาก ธกส. ฉบับเดิม	คณะกรรมการ ดำเนินการ	ภายใน ๔๕ วันนับ แต่วันที่ได้รับแจ้ง ผลการอนุมัติ

ลำดับ ที่	กิจกรรม	วิธีการบริหารจัดการ	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
๙	ส่งรายงานขอเบิก รับเงินกู้ กพส.	๑. สำเนารายงานการประชุม คณะกรรมการดำเนินการ มีมติขอเบิก เงินกู้ ๒. สำเนาสมุดเงินฝาก ธ.ก.ส.ชื่อบัญชี “เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ชื่อสหกรณ์” ๓. สำเนาบัตรประจำตัวและสำเนา ทะเบียนบ้านของผู้ค้าประกัน ๔. เอกสารอสังหาริมทรัพย์จำนองค้า ประกัน (ถ้ามี)	มอบหมาย	การอนุมัติ
๑๐	เบิกรับเงินกู้ กพส.	กรรมการจัดทำสัญญากู้เงิน และผู้ค้า ประกันจัดทำหนังสือค้ำประกัน ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด	คณะกรรมการ ดำเนินการทั้ง คณะและ ผู้จัดการ (ถ้ามี)	ภายใน ๔๕ วัน นับ แต่วันที่ได้รับแจ้ง ผลการอนุมัติ
๑๑	รายงานส่งเอกสาร สำคัญการรับเงินกู้ กพส.	สหกรณ์จัดส่งเอกสารรายงานสำนักงาน สหกรณ์จังหวัด ๑. ใบเสร็จรับเงินกู้ของสหกรณ์ - ตามจำนวนเงิน และวันที่ที่สหกรณ์ ได้รับเงินโอนเข้าบัญชี เงินฝาก ธกส. - กรรมการผู้มีอำนาจลงนามรับรอง ใบเสร็จรับเงิน จำนวน ๒ คน ๒. สำเนาสมุดเงินฝาก ธกส. - กรรมการรับรองสำเนาสมุดเงินฝาก ธกส. จำนวน ๑ คน	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ที่ได้รับ มอบหมาย	ภายใน ๗ วันนับแต่ วันที่รับเงินกู้
๑๒	บัญชีและทะเบียน เอกสารเงินกู้ กพส.	จัดทำบัญชีและทะเบียนเอกสารเงินกู้ กพส.ถูกต้อง เป็นปัจจุบันเพื่อให้ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบการใช้เงินกู้	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ที่ได้รับ มอบหมาย	เป็นปัจจุบัน
๑๓	บัญชีและทะเบียน เอกสารเงินกู้ กพส.	๑. ประชุมคณะกรรมการดำเนินการมี มติ หรือประธานกรรมการ/ผู้จัดการมี คำสั่งมอบหมายกรรมการ/เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ผู้รับผิดชอบ จัดทำบัญชีและ ทะเบียนเอกสารเงินกู้ กพส.ถูกต้อง เป็น ปัจจุบันเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบการ ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์	กรรมการ/ เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ที่ได้รับ มอบหมาย	เป็นปัจจุบัน

ลำดับ ที่	กิจกรรม	วิธีการบริหารจัดการ	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
๑๔	ตรวจสอบการใช้ จ่ายเงินกู้ของ สมาชิก	๑. ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ - มอบหมายกรรมการ/เจ้าหน้าที่ สหกรณ์ผู้รับผิดชอบตรวจสอบการใช้ จ่ายเงินกู้ของสมาชิกประสานสำนักงาน สหกรณ์จังหวัด (กลุ่มงานฯ) เพื่อจัดทำ หนังสือสัญญาเงินกู้ หนังสือค้ำประกัน ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตามแบบที่ กำหนด	คณะกรรมการ ดำเนินการและ ผู้จัดการ	ภายใน ๔๕ วัน นับ แต่วันที่ได้รับแจ้ง ผลการอนุมัติเงินกู้ จากสำนักงาน สหกรณ์จังหวัด
๑๕	ส่งเอกสารหลังเบิก รับเงินกู้	๑. โใบเสร็จรับเงินของสหกรณ์ - ตามจำนวนเงินและวันที่ที่สหกรณ์ ได้รับเงิน		

๕. วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการติดตามหนี้เงินกู้ค้างชำระ

๑. สหกรณ์ควรมีการจัดทำบันทึกการติดตามหนี้เงินกู้ค้างชำระของลูกค้านี้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการติดตามทวงถาม
๒. เมื่อสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์ สหกรณ์จะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งหรือหลาย
คนร่วมกันตรวจสอบรายละเอียดลูกค้าหนี้เงินกู้ของสหกรณ์ แล้วจัดทำบันทึกการติดตามหนี้เงินกู้ค้างชำระ
๓. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจถึงระบบสหกรณ์ว่าเงินที่สมาชิกกู้ไปเป็นเงินของสมาชิก
และเงินกู้ยืม หากสมาชิกไม่ชำระหนี้ก็จะเกิดผลกระทบต่อสมาชิกและสหกรณ์โดยรวม
๔. ติดตามเร่งรัดหนี้อย่างจริงจัง พร้อมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจให้สมาชิกรู้ถึงบทบาทหน้าที่
และสิทธิ
๕. ผู้บริหารและฝ่ายจัดการจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายและจริงจังในการ
แก้ไขปัญหาหนี้ค้าง
๖. แบ่งโซนความรับผิดชอบในการติดตามเร่งรัดหนี้ และรายงานผลเสนอคณะกรรมการ
ดำเนินการทุกเดือน เพื่อหาแนวทางแก้ไข
๗. ในกรณีสมาชิกไม่มีติดต่อ สหกรณ์จะต้องออกหนังสือเตือนให้สมาชิกผู้กู้มาชำระหนี้
๘. สหกรณ์ควรมีการตรวจทานหนี้ของสมาชิก ๑๐๐ % พร้อมทั้งติดตามเร่งรัดหนี้สมาชิก
ด้วย
๙. ประธานกลุ่มต้องทำหน้าที่เร่งรัดหนี้สมาชิกในกลุ่ม โดยเมื่อใกล้กำหนดชำระหนี้
พนักงานสินเชื่อจะเป็นผู้รวบรวมข้อมูลการกู้เงินของสมาชิกมอบให้แก่ประธานกลุ่ม

